

Bizarre forklaringer bag USA's stop for Ørstedes vindmøller
1. sektion side 10

FCK har tjent over en milliard kroner på europæisk succes
1. sektion side 11

Et farverigt liv springer ud af Bonde Nielsens erindringer
Kultur forsiden

POLITIKEN

Fredag

29. august 2025
Årgang 141. Nr. 333
Pris 49,00
Kundecenter
Politiken 70 15 01 01
1. udgave
www.politiken.dk

Ekspert: De høje fødevarepriser skyldes hverken klimaafgifter eller overprofit

De høje madpriser skyldes klimaafgifter, siger oppositionen. Men det er lodret forkert, mener regeringen, som peger på globale prisstigninger – og rejser mistanke om, at nogen skummer fløden.

FØDEVAREØKONOMI

PER THIEMANN

ANDERS BRØNDSHOLM

Regeringen vil bekæmpe tidens tårnhøje madpriser ved at undersøge, om nogen hæver priserne for meget, og ved at lette afgiften på kaffe, slik og chokolade som led i fredagens finanslovsforslag. Men regeringen er på vildspor, for reelt skyldes de høje madpriser noget andet: Klimaafgifter.

Det budskab er på det seneste blevet gentaget adskillige gange af Dansk Folkepartis formand, Morten Messerschmidt, som mener, at klimaafgifterne af den grund skal fjernes.

Klimaafgifterne får også skyld for at udpine landdistrikterne, fordi landmændene ifølge Danmarksdemokraternes formand, Inger Støjberg, tjener færre penge, hvilket så forplanter sig til mange andre i området.

De påstande er regeringen imidlertid træt af – for de passer ikke.

»Det er forkert at give klimaafgifter skylden for de høje priser«, siger Jeppe Bruus (S), der er minister for grøn trepart – den store aftale, som skal gøre Danmark grønnere, renere og mindre CO₂-udledende.

De stigende priser er ikke et dansk fænomen, men sker overalt i verden, og de danske priser har blot fulgt verdensmarkedet, siger ministeren:

»Det har med andre ord ikke noget som helst med treparten at gøre«.

Det er rigtigt, at den grønne trepart indebærer en klimaafgift, som blandt andet ventes at hæve prisen på oksekød. Men den virker først fra 2030 og vil have meget lille effekt på priserne, understreger ministeren.

»Selv hvis vi sløjfede afgiften straks, ville det ikke ændre på den prisstigning, der er på mad nu. Messerschmidt stikker folk blå i øjnene, når han får prisstigningerne til at handle om klimaafgifter«, siger Jeppe Bruus.

Det betyder ikke, at alt er fryd og gammen i landbruget, understreger ministeren. Mange landmænd nærmer sig pensionsalderen, og det er vanskeligt at få unge til at overtage.

»Men netop de udfordringer har vi fokus på i treparten, hvor vi arbejder med de barrierer, der er, så vi fortsat kan udvikle dansk landbrug«, siger Jeppe Bruus.

Ministeren er lidt mere imødekommende over for Støjbergs budskab om landdistrikternes kvaler.

»Jeg synes også, at vi har en udfordring med affolkning i landdistrikterne, hvor den lokale skole og brugs lukker. Det bidrager til affolkningen, at der i dag er færre små landbrug, og at det oftere er større virksomheder, der driver landbrug«, siger Jeppe Bruus.

Oppositionen afviser

Men den grønne trepart er ikke årsag; den er snarere løsningen på den, mener ministeren.

»Mange vil gerne bo tæt på fed natur og samtidig have deres arbejde tæt på, og det kan vi fremme med treparten, hvor vi skaber større naturområder, udvikler styrken i den dygtige landbrugs- og fødevaresektor og laver en bæredygtig produktion«, siger Jeppe Bruus. Regeringen vil i stedet undersøge, om de høje priser er udtryk for, at nogen skummer fløden, bekræfter ministeren. Han peger på, at høsten i år er rekordstor, så prisen på korn falder, og at det bør få priserne ned på en række varer.

Hverken Danmarksdemokraterne eller Dansk Folkeparti giver meget for ministerens kritik. Partierne anerkender, at andre faktorer end klimaafgifter – eksempelvis globale prisstigninger – spiller en rolle i de høje priser, men begge partier mener, at det langt fra er hele forklaringen.

Fortsættes side 6

Arkivfoto: Nicolai West

»Uacceptabelt«. »Undergravende«. »Påstande uden dokumentation«. Menerne er delte om, hvad Trumps folk laver i Grønland.
1. sektion side 4

POLITIKEN MENER

Her skal EU stå fast

Trump's kamp mod tech-regulering er skandaløs.

Det er blot en måned siden, at EU bøjede sig for Donald Trumps pres og indgik en højt ulige toldaftale. Aftalen er på mange punkter dybt urimelig og ydmygende for EU – men gav mening som et forsøg på at få afblæst handelskrigen med USA og ikke skabe yderligere splid med Trump. Beklageligvis er Europa jo stadig dybt afhængig af USA, når det gælder sikkerhedspolitik og ikke mindst støtten til Ukraines forsvar.

Freden varede desværre ikke længe. Denne uge truede Trump igen Europa med sanktioner, nu som straf for EU's digitale regler og de astronomiske konkurrenceretlige bøder, som EU i de senere år har givet en række amerikanske techgiganter. Truslen kommer som den foreløbige kulmination på måneders amerikansk kritik af EU's tech-regulering, som blandt andet vicepræsident JD Vance har kaldt en fare for ytringsfriheden. Udover at true med generelle sanktioner og told rapporterede Reuters også, at den amerikanske regering overvejer sanktioner mod de individuelle EU-ansatte, som har ansvar for implementeringen af reglerne.

DET ER PÅ ALLE måder uacceptabelt. EU er i sin gode ret til at regulere og forsøge at styre techgiganterne og forhindre, at de misbruger deres dominerende position. De har i alt for mange år fået alt for frit spil og tilranet sig alt for meget magt. Det er på høje tid, at firmaer som Meta, X og andre drages til ansvar for deres indhold og algoritmer. Trumps anklager om, at EU går særligt efter amerikanske firmaer er åbenbart urigtige. Som EU-Kommisjonen påpegede i forbindelse med Trumps trusler, har dens sidste tre tech-afgørelser været rettet mod de kinesiske virksomheder AliExpress, Temu og TikTok.

Denne gang må EU ikke bukke under for presset fra Trump. Den digitale verden bliver stadig vigtigere, og det er en afgørende del af vores suverænitet at regulere den. Det skal vi insistere på. Men regulering er ikke nok. USA's forsøg på at presse Europa er også en påmindelse om vigtigheden af så hurtigt som muligt at opbygge vores egen digitale infrastruktur. Også på det punkt skal vi ud af USA's lange skygge. *mr*

FÆNGSLENDE OG HUMORISTISK ROMAN
AF JONAS T. BENGTTSSON

JONAS T. BENGTTSSON
RØDOVRE BLUES

POLITIKENS FORLAG

5708730 910150 00035

Mediekonkurrence for skoler 2025

Valg

GRATIS DELTAGELSE
Tilmeld din klasse på mediekonkurrencen.dk

Skal I ansætte?

Genitor ved, hvor man finder de spændende kandidater. Lad os inspirere jer, når I skal rekruttere. Find os på genitor.dk

GENITOR
– GØR GOD LEDELSE BEDRE

”POETISK OG ÆGTE INDLEVENDE.”
KIM SKOTTE, POLITIKEN

ALL WE IMAGINE AS LIGHT

EN FILM AF PAYAL KAPADIA
SE DEN I BIOGRAFERNE NU

PRIMA
VINDER
GRAND PRIX
CANNES FILM FESTIVAL